

Remissvar
2021-02-10
Utbildningsnämnden
Nykarvans kommun

Ingela Netz
Utredare
Telefon 08 555 010 12
ingela.netz@nykarvarn.se

Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se

Vår beteckning: UN/2020:173
Er beteckning: Ku2020/01900

Yttrande gällande förslag till handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken (Isof) Ku2020/01900

Handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romska.

Nykarvans kommun är sedan 2015 finskt förvaltningsområde, varför det nuvarande arbetet i kommunens olika verksamheter och ansvarsområden har fokus på finskan. Handlingsplanen pekar på många av de faktorer som är relevanta för hur en liten kommun som Nykarvans ska kunna leva upp till de ambitioner för alla nationella minoritetsspråk som handlingsplanen presenterar.

Remissvaret är uppbyggt utifrån samma struktur som Handlingsplanen, men endast de avsnitt och punkter där Nykarvans kommun har synpunkter eller kommentarer finns med i svaret. Vid varje kommentar, synpunkt eller resonemang finns en hänvisning till på vilken sida i Handlingsplanen det som kommenteras återfinns.

Kapitel 1

1:1

Nykarvans kommun bejakar förslaget om en/obligatorisk/ webbutbildning för tjänstepersoner inom offentlig sektor för att höja den generella kunskapsnivån om de nationella minoritetsspråken. För att göra kunskap om minoritetsspråken lättillgänglig (och uppdaterad) är det en logisk och bra idé att en samlade webbplats kan erbjuda detta. Det är också en bra idé om webbplatsen dessutom kan vara en källa till inspiration och erfarenhetsutbyte kring hur t.ex. kommuner kan arbeta med att komma igång med eller revitalisera sitt arbete med minoritetsspråken. (s 13-14)

1:2

Det är viktigt att den uppföljning som föreslås att Skolinspektionen ska göra kring hur implementering av kursplanemål kopplade till minoritetsspråken fungerar går hand i hand med den kunskapsbas/webbportal som beskrivs i handlingsplanen. Det är inte rimligt att ställa krav

genom inspektion av skolornas genomförande utan att ge förutsättningar i form av tillgänglig kunskap och stöd i frågorna. (s 15)

Kapitel 2

2.1

Ett språkcentrum som också kan bistå med sakkunskap till t.ex. lärare är ett bra förslag, utifrån tidigare resonemang om vikten att ge skolor och lärare förutsättningar att kunna leva upp till nya krav i läroplanerna i form av lättillgänglig kunskapsinhämtning. (s 17)

Kapitel 3

3.2

Det är oerhört viktigt att de beslut som fattas i Handlingsplanen måste ta hänsyn till den generella lärarbrist som finns på många platser i landet, så även i en kommun som Nykvarn, trots dess närhet till storstadsregionen och bra kommunikationer. Det är också viktigt att berörda statliga aktörer och myndigheter kan bistå kommunerna och dess pedagogiska verksamheter med t ex framtagande av digitalt pedagogiskt material som alternativa lösningar när språkkunnig personal inte står att finna, så som föreslås i Handlingsplanen. (s 22-23)

3.4.2

Liksom i tidigare resonemang kring skolans förutsättningar att leva upp till förväntningarna vill vi påtala riskerna apropå diskussionen om att nationella minoritetsspråk ska kunna läsas som språkval. Skolverket ska få i uppdrag att inventera lärarunderlaget, men även om lärarna undantas kravet att de själva ska ha minoritetsspråket som modersmål måste det ifrågasättas vilka faktiska möjligheter det kommer att finnas för skolhuvudmän att hitta lärare i de berörda språken. Här behöver det vara tydligt definierat i lagar och förordningar vilka förutsättningar som ska gälla för en skolhuvudmans skyldighet att ordna undervisning i ett eller flera minoritetsspråk som språkval. I de redan etablerade moderna språk som elever i dag kan läsa som språkval ser vi vikande elevintresse och därmed små elevgrupper. Ska en skolhuvudman förväntas erbjuda språkval i ett minoritetsspråk även om bara 1 elev i skolan/kommunen önskar just detta språkval? Skolverkets inventering måste därför föregå alla andra beslut som innebär tvingande krav på skolhuvudmän runt om i landet, och en ordentlig bedömning av rimligheten i förutsättningarna måste göras efter inventeringen. (s 26-27)

3.6.2

Det framgår inte tydligt hur stort, eller litet, intresset verkligen varit för de lärarutbildningar i minoritetsspråk som olika lärosäten erbjuder. Det framgår dock i texten att Skolverket och övriga aktörer ser sig tvingade att pröva flera olika vägar till möjlig lärarbehörighet i nationella minoritetsspråk och mot den bakgrunden måste man ställa frågan i klarspråk; är det en rimlig ambition att göra nationella minoritetsspråk till eget ämne alternativt möjligt språkval i grundskolan? Ambitionen kan hyllas utifrån viljan att revitalisera språken i det svenska samhället, men för landets skolhuvudmän riskerar beslut fattade på ambition utan realistiskt verklighetsförankring att bli omöjliga att leva upp till, och därmed ta viktig kraft och energi från skolans alla övriga uppdrag. (s 31)

Med vänliga hälsningar

Ingela Netz

Utredare, Utbildningskontoret

NYKVARNNS KOMMUN
Besöksadress: Centrumvägen 26
Postadress: 155 80 Nykvarn
Telefon: 08-555 010 00
Fax: 08-555 014 99
www.nykvarn.se